

Handläggare
Eva Svedman
Telefon: 076-12 10 320**Till**
Östermalms stadsdelsnämnd,
sammanträde 2014-05-22

Förändrad assistansersättning - en översyn av ersättningssystemet (SOU2014:9)

Remiss från kommunstyrelsen, dnr 001-457/2014

Förvaltningens förslag till beslut

1. Östermalms stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och översänder det till kommunstyrelsen.
2. Omedelbar justering.

Göran Månsson
stadsdelsdirektörJan Rönnberg
avdelningschef

Sammanfattning

I ärendet yttrar sig förvaltningen om ett betänkande om förändrad assistansersättning - en översyn av ersättningssystemet. Förvaltning anser att det är mycket positivt att översynen av ersättningssystemet har gjorts eftersom det under lång tid har skapat vissa problem. Förvaltningen tillstyrker betänkandet i dess helhet, men påtalar att en ökad samverkan mellan berörda myndigheter och organisationer inom assistansområdet, med försäkringskassan som ansvarig samordnare, bör förtydligas.

Bakgrund

Remissen om betänkandet, *Förändrad assistansersättning - en översyn av ersättningssystemet* inkom till förvaltningen den 26 mars 2014 med en begäran om svar till senast den 23 maj.

Regeringen beslutade i mars 2013 att en utredare skulle tillsättas för att se över ersättningen för personlig assistans enligt socialförsäkringsbalken och att ta fram förslag på en mer ändamålsenlig utformning av ersättningen. Syftet var att förstärka

förutsättningarna för en långsiktig hållbar kvalitetsutveckling och finansiering av insatsen.

Ärendet

Assistansreformen som genomfördes 1994 har inneburit ökad valfrihet, större inflytande och bättre livskvalitet för många personer med funktionsnedsättning. Idag har ca 16 000 personer assistansersättning. Utredningen rör inte personlig assistans, enbart assistansersättning.

Assistansersättningen är idag konstruerad som en schablonersättning per timme, lika för alla brukare och anordnare. Sammanfattningsvis drar utredningen slutsatsen att den nuvarande schablonen, från 2009, har blivit högre än vad som motiverats av kostnads- och löneutvecklingen, främst genom en bristfällig beräkningsmetod. I 2013 års nivå borde schablonen ha varit drygt 20 kronor lägre än den nuvarande nivån. För 2014 är skillnaden något lägre eftersom den beslutade nivån för 2014 har ökat måttligt jämfört med 2013. Utredningen förordar att beräkningsmetoden för schablonen ändras för att undvika en liknande utveckling framöver.

En viktig fråga som utredningen har haft att analysera är om den nuvarande timsättningen är anpassad till olika anordnares kostnader för att driva personlig assistans. Olika kartläggningar har gjorts inom ramen för utredningen för att undersöka frågan. Utredningen kan därav konstatera att de faktiska kostnaderna för att bedriva assistans varierar starkt och ganska osystematiskt mellan olika brukare och olika anordnare. Slutsatsen är att kostnaderna till stor del är påverkbara och kan anpassas inom den ram som sätts av schablonen. Vissa skillnader i kostnader mellan olika anordnare kan påvisas, framför allt att kommunens kostnader är högre i snitt, vilket kan förklaras av skillnader i personalens anställningsvillkor. Den enda tydliga variation som utredningen funnit är kostnaderna för assistans på obekvämt arbetstid.

Utredningen föreslår att nuvarande timschablon görs om till en grundschablon per timme med i huvudsak samma innehåll som idag. Grundschablonen föreslås också täcka kostnader vid ordinarie assistens sjukfrånvaro – en kostnad som idag till stor del bärs av kommunen. Utredningen föreslår också en tilläggschablon som ska kunna beviljas brukare som har särskilt stora behov av assistans på nätter och helger. Idag ansöker många av dessa brukare ett förhöjt timbelopp, vilket kräver ett särskilt ansökningsförfarande, vilket inte skulle bli nödvändigt med en tilläggschablon.

Redovisningsskyldigheten föreslås dock kvarstå. Rätten till en tillägsschablon ska behovsprövas i förväg.

Effekterna för statens finanser av ett förändrat ersättningssystem beror på vilka nivåer som sätts på de olika schablonerna. Om förändringen ska vara statsfinansiellt neutral behöver grundschablonen sättas något lägre än den nuvarande för att skapa utrymme för tillägsschablonen, vilket innebär en viss omfördelning av ersättningen till brukare med höga kostnader.

Utredningen förordar en ökad samverkan mellan berörda myndigheter och organisationer inom assistansområdet. Försäkringskassan förordas som ansvarig samordnare.

Utredningen föreslår att en grundschablon och en tillägsschablon ska införas succesivt fr. om 2015, i takt med att försäkringskassan fattar nya beslut om assistansersättning. Ett reglerat avtal mellan brukare och anordnare bör på motsvarande sätt införas succesivt fr. om 2015.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom socialtjänstavdelningen och har på sedvanligt sätt behandlats i förvaltningsgrupp och i rådet för funktionshinderfrågor. Ärendet har också sänts till landstinget för information/samråd.

Remissen med betänkandet har sänts till stadsdelsnämnderna Östermalm, Enskede-Årsta-Vantör, socialtjänstnämnden, äldrenämnden och till stadsledningskontoret samt till kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor. Därutöver har det sänts till ett stort antal kommuner, organisationer, förbund etc. i landet.

Synpunkter och förslag

Östermalms stadsdelsförvaltning anser att det är mycket positivt att översynen av ersättningssystemet har gjorts eftersom det under lång tid har skapat vissa problem. Utredningen förordar en ökad samverkan mellan berörda myndigheter och organisationer inom assistansområdet. Försäkringskassan förordas som ansvarig samordnare. Förvaltningen anser att samordningsansvaret bör förtydligas. I övrigt tillstyrker förvaltningen betänkandet i dess helhet.

Bilaga

Remisshandlingar